

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/664/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113222697
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3113222697.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľky: L. V., trvale bytom Q. L., ul. T. XXX/XX, tohto času bytom: Q. L., ul. L. XXX/XX, zastúpená JUDr. Milošom Mojtom, advokátom so sídlom v Nemšovej, ul. Odbojárov 223/12, proti odporcovi: R. V., bytom Q. L., ul. T. XXX/XX, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 11. septembra 2013, č. k. 17C/307/2013-15, v senáte jednohlasne, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že odporcovi s a n a r i a ď u j e, aby nevstupoval dočasne do domu súp. č. XXX, na ulici T. XXX/XX v Q. L., na pozemok Z. parcelné číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria s výmerou XXX m² a na pozemok Z. parcelné číslo XXX záhrady s výmerou XXX m², ktoré sa nachádzajú v obci Q. L., katastrálnom území Q. L., ktoré sú zapísané na LV č. XXX, vedenom na Správe katastra M..

U k l a d á navrhovateľke, aby v lehote 30 dní podala návrh na začatie konania vo veci samej.

o d ō v o d n e n i e :

Okresný súd v záhlaví označeným uznesením rozhodol negatívne o návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia podľa ust. § 76 ods. 1 písm. g) O.s.p. - nevstupovať dočasne do domu súp. č. XXX, na ulici T. XXX/XX v Q. L., na pozemok Z. parcelné číslo XXX, zastavané plochy a nádvoria s výmerou XXX m² a na pozemok Z. parcelné číslo XXX záhrady s výmerou XXX m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX, vedenom na Správe katastra M.. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že je osvedčené, že odporca je dôvodne podozrivý z násillia, a to predloženou kópiou lekárskej správy a oznámením OO PZ W. o prejednávaní priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, z ktorého je podozrivý odporca, avšak táto skutočnosť sama osebe neznamená, že je možné nariadiť predbežné opatrenie, ktorým by súd nariadil odporcovi, aby nevstupoval dočasne do uvedeného rodinného domu, v ktorom býva navrhovateľka spolu s ich deťmi. Ako vyplýva z informatívneho výpisu z katastra nehnuteľností - výpis z listu vlastníctva č. XXX pre kat. územie Q. L., rodinný dom, teda spoločné obydlie, do ktorého vstup navrhuje navrhovateľka odporcovi dočasne zakázať, je v podielovom spoluvlastníctve navrhovateľky a odporcu, a to v podiele X/X. Ako uviedla navrhovateľka v doplnení návrhu zo dňa 10.09.2013, návrhom vo veci samej sa mieni domáhať úplného vylúčenia odporcu z užívania spoločného domu, avšak neuviedla na základe akej právnej skutočnosti. Súdu nie je zrejmé na základe čoho sa navrhovateľka mieni domáhať úplného vylúčenia odporcu z užívania spoločnej veci, ktorú majú v podielovom spoluvlastníctve. Nie je zrejmé akým spôsobom mieni navrhovateľa upraviť pomer medzi účastníkmi návrhom vo veci samej. Občiansky zákonník umožňuje obmedziť, resp. vylúčiť užívacie právo jedného z manželov k bytu alebo domu z dôvodu fyzického alebo psychického násillia, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Obdobne môže súd postupovať aj v prípade užívania bytu alebo domu, ktorý je predmetom spoločného nájmu účastníkov konania a to podľa § 705a Občianskeho zákonníka. V danom prípade je spoločný dom v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania. Preto súd nemôže dočasne upraviť vzťah medzi účastníkmi konania, ktorého riadna, teda trvalá úprava v konaní vo veci samej, nie je možná na základe návrhu vo veci samej,

ktorý uviedla navrhovateľka. Navrhovateľka neuviedla, že by sa návrhom vo veci samej domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k predmetnému rodinnému domu, prípadne že by sa domáhala rozhodnutia súdu, ktorým by upravil ich užívacie práva z titulu úpravy užívania veci v ich podielovom spoluvlastníctve. V takom prípade, by podľa názoru súdu existovala potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, avšak toho sa navrhovateľka nemieni domáhať návrhom vo veci samej. Ďalšou skutočnosťou, pre ktorú súd návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol bolo to, že navrhovateľka v súčasnosti má zabezpečené bývanie u svojich rodičov, nie je teda odkázaná na bývanie v spoločnom obydlí, a preto okresný súd konštatoval, že navrhovateľka neosvedčila existenciu nebezpečenstva priamo hroziacej ujmy. Na základe uvedených dôvodov okresný súd nepovažoval za osvedčené, že existuje skutočná potreba, aby súd nariadením predbežného opatrenia významným spôsobom zasiahol do základných práv odporcu tým, že obmedzí jeho spoluvlastnícke práva a právo na nedotknuteľnosť obydli. Ochrana života a zdravia, ktorá je prvoradá a nadradená ostatným právam a slobodám iných, primárne zabezpečujú orgány činné v trestnom konaní, resp. Policajný zbor SR, a to v prípade, že takáto ochrana je nevyhnutná. Súd v prípade nariadenia predbežného opatrenia musí skúmať nevyhnutné zákonné predpoklady na jeho nariadenie, ktoré v danom prípade nie sú podľa názoru súdu dané.

Proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľka podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie prostredníctvom svojho zástupcu. Navrhla zmeniť uznesenie okresného súdu a dočasne upraviť pomery účastníkov konania nariadením predbežného opatrenia v súlade s ust. § 76 ods. 1 písm. g) O.s.p. a priznať jej náhradu trov konania vo výške 205,53 eur. V odôvodnení svojho odvolania namietala právne posúdenie jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, pretože podľa jej názoru, zákon nezakazuje úplné vylúčenie z užívania domu druhého z manželov, alebo rozvedených manželov, ak sú na to zákonné dôvody a tie v tomto prípade sú dané. Zákonná ochrana ohrozených práv navrhovateľky, zakotvená priamo v čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR sa premieta sa do ďalších zákonov, vrátane Občianskeho zákonníka, ktorého ustanovenia § 3, § 126 a predovšetkým per analogia legis, § 705a má navrhovateľka záujem použiť na uplatnenie ochrany svojich práv v konaní vo veci samej. Domnieva sa, že jej samotné vyjadrenie, čoho sa mieni domáhať v konaní vo veci samej, nie je zákonným dôvodom na zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. V zmysle uvedeného má právo domáhať sa vylúčenia odporcu z užívania nehnuteľností, ktoré majú v podielovom spoluvlastníctve, lebo jej spolužitie s odporcom sa v dôsledku násillia stalo neznesiteľným, a to dokonca i bez povinnosti zabezpečiť mu akúkoľvek bytovú náhradu. Ustanovenie § 76 ods. 1 písm. g) nevymedzuje vzťah dotknutých osôb k nehnuteľnosti. Preto súd môže nariadiť predbežné opatrenie podľa uvedeného ustanovenia odporcovi v akomkoľvek právnom vzťahu (nájomný, podnájomný, vlastnícky, vzťah bezpodielového a podielového spoluvlastníka). Dôležitou je len skutočnosť opakovaného fyzického násillia voči navrhovateľke, ale hlavne násillie voči maloletému synovi, lebo násillie je v hrubom rozpore so záujmami maloletých detí. Na podporu svojho názoru poukázala na rozhodnutie NS SR 6Cdo 233/2012, ktorým súd s konečnou platnosťou rozhodol identický prípad. Pokiaľ okresný súd videl cestu v konaní o zrušení podielového spoluvlastníctva, navrhovateľka vzhľadom na svoje možnosti a potreby maloletých detí takéto konanie v súčasnosti nechce, navyše dom získali účastníci do podielového spoluvlastníctva od rodičov navrhovateľky, ktorí sa mienia voči odporcovi domáhať vrátenia daru, resp. vypratania nehnuteľnosti. Pokiaľ ide o konštatovanie súdu, že navrhovateľka má zabezpečené bývanie, nie je jasné, na základe čoho si súd takýto záver osvojil. Navrhovateľke rodičia dovolili, aby dočasne u nich bývala i s deťmi, avšak len na nevyhnutnú dobu. Poskytli jej jednu izbu, kde sa tiesni s oboma deťmi. Deti si takto nemôžu plniť školské povinnosti tak dobre, ako doma, navyše s príchodom navrhovateľky s deťmi do domu rodičov nie je zabezpečený pokoj a klud pre matku navrhovateľky, ktorá je vážne chorá. Podľa jej názoru, súd zamietnutím návrhu na nariadenie predbežného opatrenia ponechal odporcovi dôvodne podozrivému z domáceho násillia neobmedzené spoluvlastnícke právo k domu a obeti domáceho násillia spolu s maloletými deťmi ponecháva nedôvodne obmedzený prístup k majetku, ktorý majú právo užívať. Súd tým na jej úkor chráni násillníka a ju odkazuje v prípade potreby ochrany života a zdravia na orgány činné v trestnom konaní. Napokon navrhovateľka vytýkala okresnému súdu, že vo svojom rozhodnutí nerozhodol aj o náhrade trov konania, ktoré uplatnila a ktoré pozostávali zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia v celkovej výške 203,64 eur.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že uznesenie okresného súdu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť z nasledovných dôvodov:

Predbežné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré je možné nariadiť pred začatím konania alebo v priebehu konania (§ 74, § 102 O.s.p.).

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v O.s.p. prípustné a opodstatnené vtedy, ak

- a) sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi
- b) tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu
- c) táto dočasná úprava je potrebná
- d) sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav
- e) sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci).

V ust. § 76 O.s.p. sú vymedzené exemplifikatívne druhy predbežných opatrení. Jedným z takýchto druhov predbežných opatrení podľa ust. § 76 ods. 1 písm. g) O.s.p. je nevstupovanie dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je účastník dôvodne podozrivý z násillia.

Pre nariadenie takéhoto druhu predbežného opatrenia musia byť splnené všeobecné kritériá pre možnosť nariadenia predbežného opatrenia. Je však potrebné akcentovať, že právo na ochranu života a zdravia, ktoré je násilníkom ohrozované, má absolútnu povahu, a je teda silnejšie ako vlastnícke právo násilníka, či právo, ktoré mu vyplýva zo spoločného nájmu bytu. Preto užívacie právo násilníka k spoločnému obydliu, ktoré vyplýva z bezpodielového spoluvlastníctva, ale aj z podielového spoluvlastníctva, či spoločného nájmu, je nutné v záujme ochrany života a zdravia obetí jeho násilníckeho konania obmedziť. Vlastnícke právo, ale aj právo spoločného nájmu zostáva zachované, obmedzila by sa len jedna jeho zložka - ius utendi, a to buď na určitý čas alebo na neurčito. Aj za situácie, že povinná osoba môže byť výlučným vlastníkom domu alebo bytu, alebo výlučným nájomcom, jej bude možné uložiť, aby nevstupovala do takéhoto obydliu. V tejto spojitosti treba dodať, že predbežnou úpravou povinná osoba nie je zbavená svojich práv, vyplývajúcich z vlastníckeho práva alebo z nájomného pomeru.

Predpokladom na nariadenie predbežného opatrenia je to, že povinná osoba je dôvodne podozrivá z násillia, predovšetkým fyzického násillia, hoci sa nedá vylúčiť ani psychické týranie. Dôvodnosť podozrenia nemá kvalitu podozrenia potrebného na začatie trestného stíhania alebo priestupkového konania, a preto súd nemusí uvažovať o vzťahu podozrenia k prípadnému trestnému alebo inému podobnému postihu povinnej osoby. Osvedčenie takého podozrenia musí vyplývať napríklad z obsahu trestného oznámenia alebo oznámenia priestupku, prípadne zo spisov orgánu povereného starostlivosťou o rodinu a deti.

Rozhodnutie okresného súdu nevychádza z uvedených kritérií pre poskytnutie ochrany predbežnou úpravou.

V prejednávanej veci je nepochybné, čo správne konštatoval aj okresný súd, že odporca je dôvodne podozrivý z násillia voči navrhovateľke, ako to vyplýva z kópie lekárskej správy a oznámenia OO PZ W. o prejednaní priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, z ktorého je podozrivý odporca. Je ďalej nesporné, že navrhovateľka spolu s dvoma maloletými deťmi a odporcom bývajú v rodinnom dome, ktorý je v ich podielovom spoluvlastníctve, a to v rovnakom podiele.

Navrhovateľka uviedla, že sa mieni domáhať vo veci samej ochrany návrhom podľa § 705a Občianskeho zákonníka, ktorú však okresný súd nepovažuje za spôsobilý predmet budúceho konania a aj z tohto dôvodu jej návrh na predbežnú úpravu zamietol.

Odvolací súd sa však s takýmto záverom okresného súdu nestotožnil, pretože aj za situácie, keď je nehnuteľnosť, v ktorom majú obydliu účastníci, v podielovom spoluvlastníctve, je možná analógia podľa vyššie uvedeného ustanovenia, a teda možnosť domáhať sa vo veci samej vylúčenia odporcu z užívania predmetnej nehnuteľnosti.

S poukazom na uvedené, odvolací súd na rozdiel od okresného súdu považoval návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia za opodstatnený a jej návrhu preto vyhovel.

O náhrade trov konania odvolací súd nerozhodol, pretože konanie sa na súde nekončí, ako to predpokladá ust. § 151 ods. 1 O.s.p.

O náhrade trov pri predbežných opatreniach postupom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. rozhodne súd v prípade, ak zamietne návrh na predbežnú úpravu pred začatím konania vo veci samej, pretože tým sa konanie vo veci končí.

V zmysle § 77 ods. 1 písm. a) O.s.p., predbežné opatrenie zanikne, ak navrhovateľka nepodá v súdom určenej lehote návrh na začatie konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné .